

OPINIA NR 66/2023 PREZYDENTA MIASTA KRAKOWA Z DNIA 28 sierpnia 2023 r.

w sprawie ustalenia kierunków działania dla Prezydenta Miasta Krakowa dotyczących utworzenia na terenie Miasta Krakowa dostępnego 24 godziny na dobę punktu profilaktyki intymnej, zapewniającego dostęp do lekarzy bez klauzuli sumienia – druk nr 3510.

Na podstawie § 30 ust. 4 pkt 4 Statutu Miasta Krakowa stanowiącego załącznik do uchwały Nr XLVIII/435/96 Rady Miasta Krakowa z dnia 24 kwietnia 1996 r. w sprawie Statutu Miasta Krakowa (tekst jednolity: Dz. Urz. Woj. Małopolskiego z 2019 r., poz. 7074 oraz z 2020 r. poz. 919) postanawia się, co następuje:

Opiniuje się negatywnie z uwagami projekt uchwały Rady Miasta Krakowa wniesiony przez Grupę Radnych Miasta Krakowa *w sprawie ustalenia kierunków działania dla Prezydenta Miasta Krakowa dotyczących utworzenia na terenie Miasta Krakowa dostępnego 24 godziny na dobę punktu profilaktyki intymnej, zapewniającego dostęp do lekarzy bez klauzuli sumienia – druk nr 3510.*

UZASADNIENIE

Profilaktyka to zapobieganie chorobom, ich wczesne wykrywanie oraz takie postępowanie w razie choroby, które pomoże złagodzić jej przebieg. Ustawa z dnia 15 kwietnia 2011 r. o *działalności leczniczej* (tekst jednolity: Dz. U. z 2023 r., poz. 991) definiuje promocję zdrowia jako działania umożliwiające poszczególnym osobom i społeczności zwiększenie kontroli nad czynnikami warunkującymi stan zdrowia i przez to jego poprawę, promowanie zdrowego stylu życia oraz środowiskowych i indywidualnych czynników sprzyjających zdrowiu. Kluczowymi elementami profilaktyki i promocji zdrowia jest edukacja oraz dostępność do regularnych badań. Działania Gminy Miejskiej Kraków w zakresie profilaktyki i promocji zdrowia pełnią rolę pomocniczą w stosunku do profilaktycznych świadczeń zdrowotnych finansowanych w ramach powszechnego ubezpieczenia zdrowotnego. Świadczenia gwarantowane to świadczenia opieki zdrowotnej finansowane lub współfinansowane ze środków publicznych, natomiast koszty świadczeń gwarantowanych to wykaz świadczeń i procedur opieki zdrowotnej, z których skorzystać ma prawo każda ubezpieczona osoba wymagająca podjęcia procedur medycznych. Zgodnie art. 6 ustawy z dnia 27 sierpnia 2004 r. o *świadczeniach opieki zdrowotnej finansowanych ze środków publicznych* (tekst jednolity: Dz. U. z 2022 r., 2561 z późn. zm.), na podstawie której działa Narodowy Fundusz Zdrowia (dalej NFZ), zadania władz publicznych w zakresie zapewnienia równego dostępu do świadczeń opieki zdrowotnej obejmują w szczególności:

- 1) tworzenie warunków funkcjonowania systemu ochrony zdrowia,
- 2) analizę i ocenę potrzeb zdrowotnych oraz czynników powodujących zmiany,
- 3) promocję zdrowia i profilaktykę, mające na celu tworzenie warunków sprzyjających zdrowiu,
- 4) finansowanie w trybie i na zasadach określonych wskazaną ustawą świadczeń opieki zdrowotnej.

Zgodnie z art. 14 ww. ustawy podmiotami zobowiązanymi do finansowania świadczeń opieki zdrowotnej ze środków publicznych są właściwi ministrowie lub NFZ.

W Krakowie funkcjonuje łącznie 169 poradni ginekologiczno-położniczych, w tym 35 poradni ginekologiczno-położniczych finansowanych ze środków NFZ. W zakresie zapewnienia równego dostępu do świadczeń opieki zdrowotnej dla mieszkańców Miasta Krakowa prowadzona jest analiza dostępności do świadczeń opieki zdrowotnej z zakresu ginekologii i położnictwa, która wskazuje, iż osoby zamieszkujące teren Gminy Miejskiej Kraków nie mają problemu z dostępem do ambulatoryjnej opieki ginekologiczno-położniczej oraz programów profilaktycznych, nawet w pobliżu miejsca zamieszkania. Średni rzeczywisty czas oczekiwania na świadczenia ambulatoryjne z zakresu ginekologii i położnictwa w 2022 r. w Krakowie wynosił 27 dni dla przypadku stabilnego oraz 1 dzień dla przypadku pilnego.

Ponadto z informacji uzyskanych ze szpitali udzielających świadczeń zdrowotnych z zakresu ginekologii i położnictwa na terenie Krakowa wynika, że zapewniony jest swobodny i nieograniczony dostęp do świadczeń zdrowotnych z ww. zakresu. W związku z powyższym brak uzasadnienia dla dodatkowego finansowania świadczeń gwarantowanych, które są w pełni zabezpieczone w ramach kontraktów zawartych z NFZ.

Nadmieniam ponadto, że miejskie podmioty lecznicze oraz te podmioty, które mają w swoich strukturach oddziały oraz poradnie położniczo-ginekologiczne deklarują, że zapewniają pacjentkom dostęp do lekarzy korzystających z klauzuli sumienia.

Odnosząc się do kwestii dostępności do świadczeń zdrowotnych dedykowanych osobom z niepełnosprawnościami, w tym posiadania wyposażenia umożliwiającego udzielanie świadczeń zdrowotnych z zakresu ginekologii osobom z niepełnosprawnościami (m.in. posiadanie specjalistycznego fotela ginekologicznego) z informacji z Małopolskiego Oddziału Wojewódzkiego Narodowego Funduszu Zdrowia oraz informacji uzyskanych bezpośrednio z podmiotów leczniczych udzielających świadczeń z zakresu ginekologii wynika, że w Krakowie funkcjonuje 13 podmiotów deklarujących posiadanie specjalistycznego wyposażenia, w tym dostosowanego do potrzeb osób z niepełnosprawnościami fotela ginekologicznego.

Niezbędnym elementem mającym wpływ na poprawę dostępności i jakości udzielanych świadczeń zdrowotnych jest modernizacja i doposażenie miejskich podmiotów leczniczych w sprzęt ułatwiający udzielanie profesjonalnych świadczeń zdrowotnych z zakresu ginekologii osobom z niepełnosprawnościami i zapewnienie środków finansowych na ten cel.

W odniesieniu do prowadzenia działań edukacyjno-profilaktycznych z zakresu przeciwdziałania rozprzestrzenianiu chorób zakaźnych przenoszonych drogą płciową w populacji oraz poradnictwa w zakresie higieny intymnej i antykoncepcji informuję, że Gmina Miejska Kraków podejmuje szereg działań i aktywności związanych z profilaktyką chorób zakaźnych poprzez realizację zadań z zakresu zdrowia publicznego, w tym m.in. poprzez współfinansowanie działalności Punktu Konsultacyjno-Diagnostycznego w Krakowie oraz prowadzenie kampanii informacyjno-edukacyjnej w zakresie profilaktyki HIV i AIDS oraz innych chorób przenoszonych drogą płciową.

W ramach zapewnienia powszechnego dostępu do bezpłatnych środków higieny osobistej w Krakowie umieszczone zostały w ponad 200 jednostkach edukacyjnych, szkołach podstawowych i ponadpodstawowych, a także w bursach, młodzieżowych domach kultury i na basenach działających przy Krakowskim Szkolnym Ośrodku Sportowym tzw. „różowe skrzyneczki”.

Biorąc pod uwagę korzyści związane z prowadzeniem edukacji i profilaktyki zachowań ryzykowanych oraz zdrowia i higieny intymnej w przestrzeni publicznej, istotne jest zaplanowanie środków finansowych na rozszerzenie tych działań w powyższym zakresie w kolejnych latach w ramach realizacji zadań z zakresu zdrowia publicznego.

Przedstawiciele środowiska medycznego w Krakowie, w tym m.in. przedstawiciele podmiotów leczniczych udzielających świadczeń zdrowotnych w zakresie ginekologii i położnictwa, Okręgowa Izba Lekarska, Małopolski Oddział Wojewódzkiego Narodowego Funduszu Zdrowia oraz konsultant wojewódzki w dziedzinie położnictwa i ginekologii dostrzegają potrzebę utworzenia na terenie Miasta Krakowa dostępnego 24 godziny na dobę punktu profilaktyki intymnej zapewniającego dostęp do lekarzy korzystających z klauzuli sumienia. Niemniej jednak powyżej przedstawiłem katalog świadczeń gwarantowanych finansowanych przez NFZ, który w pełni zabezpiecza potrzeby mieszkańców Krakowa w tym zakresie. Ponadto utworzenie nowego Punktu Profilaktyki Intymnej spowoduje konieczność poniesienia dodatkowych kosztów szacowanych aktualnie na około 5 mln zł. Nieracjonalne jest zatem wydatkowanie takich środków, podczas gdy zapewniona jest bieżąca dostępność do świadczeń z zakresu ginekologii i położnictwa w Krakowie, a także istnieje możliwość realizacji działań profilaktyczno-edukacyjnych w ramach zdrowia publicznego realizowanych w trybie corocznego konkursu ofert.

Mając na uwadze ustawowo określone obowiązki i zakres działalności Narodowego Funduszu Zdrowia oraz prowadzone działania uzupełniające Gminy Miejskiej Kraków oceniam, że zakres systemowego wsparcia w przedmiotowym zakresie istnieje i zapewniony jest dostęp do świadczeń gwarantowanych w analizowanym obszarze.

W związku z powyższym opiniuję negatywnie z uwagami projekt uchwały według druku nr 3510.